

In Zwolle voel ik me thuis

Wat voor stad wil D66?

D66 heeft met Zwolle een stad voor ogen waar mensen graag zijn. Omdat de binnenstad prachtig en levendig is, de wijken groen en ruim en de bermten vol bloemen. Het is er veilig, monumenten en cultuurhistorie worden gekoesterd, de scholen zijn goed en er is de juiste zorg voor mensen die dat nodig hebben. Economische argumenten zijn niet altijd doorslaggevend en een goed ondernemersklimaat is daar een prachtig resultaat van. Er zijn voldoende kansen voor iedere Zwollenaar.

Kortom, de ideale stad. De stad die D66 voor zich ziet. Met een lokale overheid die de zelfredzaamheid van de bewoners stimuleert, zonder betutteling. Een overheid die oog heeft voor kwetsbare groepen in de samenleving en participatie van deze groepen in de Zwolse samenleving stimuleert.

Hoe willen we dit bereiken?

Het leven in Zwolle wordt door allerlei facetten bepaald. Ook betekent *de ideale stad* voor veel mensen steeds weer iets anders. Maar wij denken dat het kan, een stad waar iedereen graag woont, werkt, leeft en onderneemt. Uitgaande van de volgende vier uitgangspunten, die D66 ook landelijk hanteert, hebben we een programma gemaakt. Een programma dat als doel heeft deze ideale stad te realiseren.

1. **Vertrouw op de eigen kracht van mensen**
Wij vertrouwen op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen.
2. **Denk en handel internationaal**
Samenlevingen zijn op steeds meer verschillende manieren met elkaar verbonden. Wij staan open voor de gehele wereld en sluiten niemand uit.
3. **Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving**
Wij willen de wereld om ons heen tegemoet treden met respect en mededogen.
4. **Koester de grondrechten en gedeelde waarden, beloon prestatie en deel de welvaart**

De fundamentele waarden van onze samenleving zijn vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst. Mensen zijn niet gelijk, wél gelijkwaardig.

Ons programma is opgedeeld in een aantal thema's. Duurzaamheid, ondernemen, veiligheid, zorg, vrije tijd, sport en cultuur, mensen, onderwijs, werken, democratie, wonen en ruimtelijke kwaliteit van binnenstad en omringende gebieden. Veel thema's hangen met elkaar samen en beïnvloeden elkaar. Daardoor is er soms een overlap te zien.

Veiligheid in Zwolle

Een veilige stad waarin iedereen zich ook veilig voelt

D66 plaatst veiligheid graag in het juiste perspectief. En dat begint met het onderscheid tussen objectieve onveiligheid en subjectieve onveiligheid. In het eerste geval gaat het om de cijfers, hoeveel delicten er daadwerkelijk zijn voorgevallen. Subjectieve onveiligheid gaat over gevoelens.

Een gevoel van onveiligheid is gebaseerd op angst. Soms terecht, soms niet. D66 is van mening dat angstgevoelens te vaak gevoed worden door een overheid die ongepaste maatregelen treft. Maatregelen waardoor het lijkt of het onveilig is, terwijl dit niet het geval is. Als er veel camera's hangen, dan moet het er toch wel onveilig zijn?

D66 is niet tegen camera's of poortjes, meer blauw op straat, en andere maatregelen die er op gericht zijn de veiligheid te vergroten. Maar wij willen hier op gepaste wijze mee omgaan, en gevoelens van onveiligheid niet onbedoeld voeden.

- Veiligheid ontstaat als de overheid gepaste maatregelen neemt zonder inperking van de individuele vrijheid van mensen. Het gevoel van veiligheid neemt daarmee toe. D66 neemt passende en reële maatregelen.
- Van inwoners mag worden verwacht dat zij waar mogelijk zelf voor preventie zorgt. Bijvoorbeeld door het plaatsen van goede sloten.
- Daar waar uit objectieve cijfers blijkt dat het onveilig is, moeten extra maatregelen genomen worden om de onveiligheid weg te nemen. Onze voorkeur gaat daarbij uit naar het verbeteren van de verlichting en het frequenter toezicht houden (politie en of stadswachters) boven het plaatsen van camera's of het (onnodig) weghalen van begroeiingen.
- Preventief fouilleren mag niet, dit is niet effectief gebleken.
- D66 is voor opening van een zesde coffeeshop. Coffeeshops mogen niet in de buurt van scholen worden gevestigd (wanneer dit niet reëel is dan mogen coffeeshops in de buurt van scholen niet geopend zijn tijdens schooltijden) en geen drugs verkopen aan jongeren onder de achttien. Vooral voor jongeren onder de achttien moet er meer voorlichting komen over de risico's van het drugsgebruik.
- Veiligheid wordt bevordert als de overheid ook daadwerkelijk toeziet op de naleving en uitvoering van de genomen maatregelen. (minder gedogen).

Zorg in Zwolle

Iedere Zwollenaar zorg op maat

Gezondheidszorg voorziet in de fundamentele behoefte van ieder individu om gezond te zijn, te blijven en zo volwaardig mogelijk aan de samenleving en het sociale leven te kunnen deelnemen.

D66 steunt het huidige overheidsbeleid dat zich niet langer uitsluitend richt op regulering van het aanbod, maar vooral op versterking van de positie van de patiënt en het sturen op resultaat via de vraag.

Met de toenemende vergrijzing en het voorzienbare personeelstekort in de zorg zal er de komende jaren een balans gevonden moeten worden tussen marktwerking en publiek aanbod en tussen solidariteit en eigen verantwoordelijkheid. D66 zal via de korte lijnen met Den Haag daar steeds op aandringen. Lokaal zal D66 zich inzetten voor het opheffen van de knelpunten in het zorgbeleid in Zwolle waarbij de nadruk op preventieve maatregelen wordt gelegd.

Marktwerking kan alleen daar ingevoerd worden waar burgers daadwerkelijk kunnen kiezen. Voor acute zorg geldt dit bijvoorbeeld niet. Marktwerking ontslaat de overheid niet van haar algemene verantwoordelijkheid voor de levering van uitstekende kwaliteit en goede toegankelijkheid van de gezondheidszorg. Hiervoor is een adequaat toezicht op de uitvoering van de zorg nodig.

D66 heeft daarom de volgende uitgangspunten:

Keuzevrijheid en autonomie voor individu

Er moet zoveel mogelijk gewerkt worden met persoonsgebonden budgetten (PGB's). Mensen met een PGB moeten kunnen aansluiten bij contracten die de gemeente heeft gesloten met de verschillende zorginstanties. D66 realiseert zich terdege dat de velen de voorkeur geven aan voorzieningen in natura, vanwege de administratieve last die een PGB met zich mee brengt. De gemeente voorziet in goede informatie zodat mensen hun eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen en sterker staan. Door goede thuiszorg moeten ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. De gemeente kiest voor kwaliteit bij aanbestedingen van voorzieningen in het kader van de WMO.

De patiëntenvereniging speelt hierbij een belangrijke rol

Het patiëntenbestand heeft zich de laatste jaren ontwikkeld tot een effectieve belangenbehartiger en beleidsbeïnvloeder. Dat moet zo blijven en waar mogelijk verstevigd worden.

Ouderen kunnen langer thuis blijven wonen

De positie van ouderen die zo lang mogelijk zelfstandig willen blijven wonen, dient versterkt te worden. D66 vertrouwt op de kracht van de senioren. Kracht die zich laat vertalen in: regie voeren over het eigen leven, zelfstandig blijven en een eigen bijdrage leveren aan onze samenleving.

Maatschappelijk actief zijn is geen verplichting. Senioren doen al veel, maar er ligt binnen de leeftijdsgroep nog heel veel onbenut sociaal kapitaal. Daarom wil D66 goed gekwalificeerde

thuiszorg, technologische innovaties (innovaties die ervoor zorgen dat mensen langer zelfstandig kunnen wonen) en andere ondersteuning.

Niemand mag ongewild verdwijnen en een wereld die sociaal isolement genoemd wordt.

D66 vindt het een taak van de gemeente en haar partners in de stad om extra inspanningen te doen en die maatregelen te treffen die sociaal isolement kunnen voorkomen.

Organisatie effectiever

D66 wil zorgvoorzieningen zoveel mogelijk op wijkniveau organiseren. De gemeente voert hierbij een sterke en duidelijke regiefunctie, de uitvoering ligt bij externe partijen. Bij de aanbestedingen zijn klanttevredenheid en snelheid twee belangrijke selectiecriteria.

Toegankelijkheid vergroten

De gemeente ondersteunt en stimuleert de ontwikkeling van gezondheidscentra in de verschillende wijken, met name woonzorgzones (huisarts, fysiotherapeut en apotheek) voor ouderen en overige gezondheidsvoorzieningen verspreid over de wijken. De toegankelijkheid van deze voorzieningen wordt zo vergroot.

Verslavingszorg verbeteren

Voor de verslavingszorg voert de gemeente een actief beleid waarbij, onder regie van de gemeente en in samenwerking met professionele instanties, een volledige dienstverlening wordt ontwikkeld. Verslaafden hebben buiten hun verslaving vaak allerlei problemen die daarmee samenhangen. D66 is daarom voor een geïntegreerde aanpak van problemen. Hierbij moet samenwerking tussen de hulpverlenende partijen en het werken met prestatiecontracten de kwaliteit van de dienstverlening vergroten.

Wij zijn voor:

- Preventie op scholen en risico-inventarisatie met bijzondere aandacht voor het alcoholgebruik en gameverslaving van zeer jeugdigen.
- Afspraken met horeca (natte horeca en coffeeshops) en handhavers ter voorkoming van overmatig gebruik en van overlast. Dus: beheersen in plaats van verbieden
- De mogelijkheid van methadon en heroïneverstrekking onder medisch toezicht wordt geboden. Hierdoor kan verslaafden uitzicht op stabiliteit en behandeling worden geboden en neemt de drugscriminaliteit af.
- Reïntegratietrajecten (ex verslaafden aan werk helpen).

Jeugdbeleid naar de gemeente

D66 is voor jeugdbeleid op lokaal niveau. Daar waar dit beleidsmatig nu onder de verantwoordelijkheid van de provincie valt, zou dit naar de gemeente moeten worden overgeheveld.

Vooraf de manier waarop ouders in de samenleving staan, bepaalt de kansen van kinderen voor de toekomst. Kinderen kunnen geen eigen keuzen maken die hun financiële positie bepalen. Kinderen hebben geen stem, maar hebben wel de last van armoede. Dit vraag van het onderwijs, de jeugdzorg, wijkcentra, sportverenigingen, huisartsen en allen die met kinderen te maken hebben een signalerende functie voor knelpunten in de ontwikkeling van kinderen door armoede. D66 is van mening dat de gemeente hierin een stimulerende rol moet vervullen.

D66 is ook van mening dat jongeren en ouderen in de wijk(en) meer met elkaar in contact gebracht moeten worden via o.a. de wijk- en jongerencentra, waardoor jongeren en ouderen meer begrip en waardering voor elkaar gaan opbrengen.

Armoedebeleid in Zwolle

Armoede is een verschijnsel, complex en met veel samenhangende dimensies. Voorbeelden daarvan zijn: inkomen, opleidingsniveau, zelfredzaamheid, gezondheid, maatschappelijke participatie en de woon- en leefomgeving. Het voorkomen van armoede wordt het best gewaarborgd door inkomen uit werk. Werk betekent ook integratie, emancipatie en zelfstandigheid. Voor werk is naast banen, scholing en omscholing ook een goede kinderopvang nodig. Door de economische crisis staat de arbeidsmarkt onder druk, maar met de vergrijzing zal deze druk weer omkeren. Nu al is goed geschoold personeel hard nodig, bijvoorbeeld in de zorg of in het onderwijs. De gemeente moet scholing faciliteren tezamen met goede, betaalbare kinderopvang.

Zeker vanaf 2010 zal het aantal burgers met problematische schulden toenemen als gevolg van de kredietcrisis. Armoede kan hiervan het gevolg zijn. D66 is voor een adequaat armoedebeleid waarbij mensen gestimuleerd worden om vanuit eigen kracht hun leven en financiën weer op orde te krijgen. Als daar ondersteuning voor nodig is dan dient de gemeente deze ondersteuning te bieden.

Vrije tijd in Zwolle

Een levendige stad vol cultuur en sport

Georganiseerde sport een impuls geven

Sport is goed voor de gezondheid, en ook voor het gevecht tegen overgewicht. Het is daarnaast een prima manier om met elkaar in contact te komen. Alle reden ook voor de overheid om de georganiseerde (breedte)sport te ondersteunen. D66 blijft zich inzetten voor een goede infrastructuur en voldoende mogelijkheden om binnen en buiten te sporten in iedere wijk.

Brede school ondersteunen

Als de buurt, ouders en/of kinderen aangeven voorstander te zijn van een brede school die onderwijs combineert met bijvoorbeeld buitenschoolse opvang, sport, cultuur, huiswerkbegeleiding en/of welzijnsinstellingen, dan moet de lokale overheid hiervoor ruimte scheppen, ook uit niet-onderwijs-budgetten. Ontkokering van onderwijs- en welzijnsbeleid is nodig om integratie van onderwijs, cultuur en sport mogelijk te maken. Ook hierin kan de WMO een rol spelen.

Groen rond Zwolle

D66 is een voorstander van de aanleg en uitbreiding van groene recreatiegebieden rondom Zwolle. Dat geldt ook voor de toegankelijkheid van deze voorzieningen die met name voor fietsers en wandelaars achterblijft. Wat betreft de groenstructuur sluiten we zo veel mogelijk aan bij bestaande natuurgebieden.

Cultuur

Kunst en cultuur zijn onmisbaar voor de samenleving. D66 ziet kunst en cultuur als een waardevol doel op zichzelf en niet eenzijdig als een instrument voor het bereiken van andere beleidsdoelstellingen. Het subsidiesysteem voor de kunsten moet eenvoudig en transparant zijn en de overheid bemoeit zich niet met de artistieke inhoud. D66 wil kunst en cultuur de ruimte geven en stimuleren. Wat commerciële initiatieven laten liggen, willen wij ondersteunen. Verder moet er meer aandacht komen voor het betrekken van inwoners en jongeren bij kunst en cultuur.

D66 pleit op cultureel gebied voor:

Een royaal fonds voor bijzondere culturele projecten: dat ingezet kan worden voor architectuur met internationale grandeur, de aankoop van een uniek schilderij, de organisatie van een festival (jazzfestival, Montmartre festival in de zomer) of museale innovaties.

Monumentenzorg

De rijke cultuurhistorie die Zwolle kent mag niet verloren gaan, daarom vindt D66 het belangrijk dat er voldoende geïnvesteerd wordt in de vele monumenten die Zwolle rijk is. Zo wordt verval voorkomen en kunnen restauratie-achterstanden bijgewerkt worden. Hier willen we geld voor beschikbaar stellen door een fonds in het leven te roepen. Bij iedere gronduitgifte gaat een percentage naar het fonds. Vrienden van de stadskern spelen een prominente rol.

Bibliotheekvoorzieningen bereikbaar voor alle Zwollenaren

D66 is voor een hoofdvestiging van de bibliotheek gelegen in of nabij het stadscentrum, goed bereikbaar per openbaar vervoer en voor fietsers. Het Thomas à Kempiscollege zou een prima plek kunnen zijn. Subsidie dient op het gemiddelde niveau van de zesentwintig grote steden te worden gebracht en dient mede afhankelijk te zijn van de behaalde resultaten. Voor hen die deze bibliotheek niet kunnen bezoeken moet een ondersteunende bezorg- en ophaaldienst opgezet worden.

Turkse Hammam

Een hammam is een mooie plek om je even af te zonderen van het hectische dagelijkse leven waar je even volledig kunt ontspannen in een exotische cultuur. Met een hamman worden verschillende bevolkingsgroepen bij elkaar gebracht. Door met andere culturen samen te zijn leren we elkaars wereld kennen. Een hammam kan bij ouderen bovendien bijdragen aan hun gezondheid. De gemeente zou dit soort initiatieven moeten ondersteunen.

Culturele evenementen moeten voldoende gratis activiteiten hebben, zodat iedereen uit Zwolle kan deelnemen. Een voorbeeld is een door de wijk georganiseerd evenement zoals Parkpret of een particulier initiatief zoals het Bevrijdingsfestival.

Speciaal voor jongeren wil D66:

Kunstenaars in de klas

D66 wil dat er vanaf de basisschool (LO en VO) meer ruimte komt voor cultuureducatie en kunstenaars voor de klas, en meer ruimte voor vrije expressie .

Musea gratis tot achttien jaar

Ondersteuning binnen en buiten het reguliere onderwijs is en blijft van belang. Daarom pleit D66 ook voor het gratis toegankelijk maken van musea voor jongeren tot achttien jaar.

Cultureel aanbod en sport in naschoolse opvang

Scholen en kunstinstellingen moeten een ruimer budget krijgen om voor de naschoolse opvang samen een breed cultureel aanbod te ontwikkelen. Alle kinderen komen zo in aanraking met kunst en cultuur en sport. Ook de kinderen uit die gezinnen waar dat minder vanzelfsprekend is. Het gaat om een vrijblijvend aanbod.

Veel verschillende mensen in Zwolle

Gelijkwaardigheid van mensen is voor D66 een kernbegrip. Prettig samen leven kan alleen als iedereen vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid hieraan bijdraagt, juist ook als dit om tolerantie en aanpassing vraagt. D66 hanteert de volgende uitgangspunten:

- D66 wil mensen vrij laten in het bepalen van hun woonlocatie. De overheid moet zorgen voor een gevarieerd en goed woningaanbod in alle wijken.
- Knelpunten op het gebied van verkeer en bereikbaarheid van voorzieningen willen we aanpassen en verbeteren zodat alle bewoners de voorzieningen goed kunnen bereiken.
- D66 wil geen integratiebeleid, het bestempelen van groepen (op etnische afkomst, kleur of anderszins van) mensen leidt tot stigmatisering en verkleint de kansen van mensen op volwaardige deelname in de maatschappij. Wij willen iedereen gelijke kansen bieden en daar de juiste randvoorwaarden voor scheppen. Mensen worden door de gemeente uitgenodigd (door heldere informatievoorziening) kansen zelf te pakken

Ondernemen en werken in Zwolle

Ondernemen

D66 wil werken aan een gezond lokaal ondernemersklimaat.

Ondernemersklimaat

- D66 is van mening dat ondernemen taak is van ondernemers zelf. De gemeente moet in het Zwolse ondernemersklimaat terughoudend zijn en uitsluitend een faciliterende rol innemen om een ideaal ondernemingskader te scheppen. Ondernemers in Zwolle moeten van de gemeente zo veel mogelijk ruimte krijgen.
- Om het contact tussen ondernemers en de gemeente te optimaliseren wil D66 dat de gemeente een driemaandelijks ondernemersforum organiseert, waarbij ondernemers de agenda bepalen door vooraf agendapunten aan de organisatie kenbaar te maken. Tijdens deze fora kan ook nader kennis gemaakt worden met de betrokken wethouder(s) en ambtenaren.
- Daarnaast wordt er een vierjarenagenda gemaakt, waarin de gemeente bezoeken brengt aan lokale ondernemers. Ondernemers kunnen aangeven of ze daaraan willen deelnemen.
- Het Zwols aanbestedingsbeleid moet gericht zijn op transparante, eenvoudige, makkelijk controleerbare procedures. Bovendien moet het traject erop gericht zijn dat ook kleine ondernemers kunnen inschrijven.
- De gemeente brengt voor gemeentelijke vergunningen faire kosten in rekening, alleen voor het dekken van de kosten die ermee gemoeid zijn. Deze kosten worden publiek gemaakt, zodat dit controleerbaar is.
- Vergunningen zijn zoveel mogelijk zaakgebonden, niet tijdgebonden.
- De gemeente moet zichzelf jaarlijks afrekenen op haar ondernemersgerichtheid. De gemeente incorporeert daarom het "Normenkader voor Bedrijven". Dit normenkader bestaat uit een checklist met daarin de belangrijkste ondernemerswensen en normen voor de gemeente, vanuit ondernemersperspectief. Deze checklist wordt jaarlijks uitgevoerd en publiek gemaakt. Het "Normenkader voor Bedrijven" is opgesteld door SenterNovem, samen met MKB-Nederland en VNO-NCW. SenterNovem stimuleert, in opdracht van de Rijksoverheid, duurzame economische groei door een brug te slaan tussen markt en overheid, nationaal en internationaal. SenterNovem is een agentschap van het Ministerie van Economische Zaken.

Ondernemers worden met veel regelgeving geconfronteerd. De gemeente dient onverminderd door te gaan met het terugdringen van de regeldruk in samenwerking met ondernemersverenigingen en de Kamer van Koophandel. Het is belangrijk dat bestaande initiatieven tot deregulering een permanent karakter krijgen. Geef ondernemers de ruimte en vertrouwen, D66 werkt aan een slagvaardige en besluitvaardige overheid.

D66 wil dat bij elk voorstel dat in de Raad op de agenda staat aangegeven wordt wat de consequenties zijn in dit licht. Regelgeving moet helder, transparant en begrijpelijk zijn en voor iedereen op een duidelijke manier gecommuniceerd worden. Bij de ontwikkeling van het Bedrijvenloket naar Mijn Bedrijvenloket wordt zowel aan deregulering als transparantie veel aandacht geschonken. Voor ondernemers wordt zo snel mogelijk een klantcontactcentrum ingericht waarbij de communicatie snel, adequaat en volledig via post, telefoon en internet geregeld wordt.

Creativiteit en kennis

D66 wil creativiteit en kennis als speerpunten van economisch beleid inzetten. Daarom willen we samenwerking tussen hogescholen en het bedrijfsleven bevorderen. Door onder andere het koppelen van de creativiteit van kunstenaars (ArtEZ) en de bedrijfskundige, marketing en economische kennis (Windesheim) aan ondernemerschap kunnen nieuwe en innovatieve ontwikkelingen gestart worden. De gemeente faciliteert, bijvoorbeeld door:

- Ondersteuning bij subsidie aanvragen (o.a. organisatie Kennispoort).
- Beschikbaar stellen van ruimte (bijvoorbeeld) in een bedrijfsverzamelgebouw waarbij de huur gelijke tred houdt met de ontwikkeling van de omzet.
- Initiëren van creatieve ondernemers platforms (digitaal en fysiek) waarbij ondernemers in contact komen met ideeën van studenten en studenten zelf.
- Het bieden van gemeentegarantie aan jonge creatieve ondernemers in de opstartfase.
- Opzetten van een ZZP-er platform en kennisbank met ondernemersverenigingen.
- Toewijzen van specifieke bedrijfsconsulenten aan startende ondernemers.

Mobiliteit

Mobiliteit is een toenemend probleem voor ondernemers in Zwolle. D66 wil dit probleem terugdringen. Bijvoorbeeld door de bouw van drie transferiums. Deze worden aangelegd met goede verbindingen naar verschillende bedrijventerreinen, zodat werknemers buiten de stadsring al gebruik gaan maken van openbaar vervoer:

1. in de directe omgeving van de Wijthemerplas
2. bij de Voorsterpoort
3. bij de Hessenpoort

De parkeergelegenheid bij de Wijthemerplas kan 's zomers in de weekeinden voor recreanten worden gebruikt. Alle transferia kunnen in de weekeinden gebruikt worden voor toeristen en andere bezoekers. Het vervoer naar het centrum van de stad zit bij het parkeertarief inbegrepen. Voorwaarde voor het slagen van dit idee is een goede, snelle en frequente openbaar vervoerverbinding. Ondernemers kunnen voor hun personeel voordelige arrangementen afsluiten, waarbij naast woon-werk vervoer gratis weekend vervoer ingekocht kan worden. Hiermee bevorderen we, naast werken in Zwolle, ook winkelen en uitgaan.

Parkeerdruk verminderen

Om de parkeerdruk in de stad verder te verminderen pleit D66 voor gratis OV tijdens daluren. Bevoorrading van ondernemers in de binnenstad wordt met het terugdringen van groot vrachtvervoer belemmerd. D66 is voorstander van kleiner, elektrisch aangedreven en frequent bezorgend vervoer. Hiermee wordt de ondernemer bediend en wordt de uitstoot van CO2 verminderd. De gemeente kan initiatieven op dit gebied ondersteunen door de infrastructuur aan te leggen (oplaadpunten) en overlaadcentra te (laten) ontwikkelen. Ook kan zij organisaties zoals Scania uitnodigen om samen met andere organisaties en scholen te onderzoeken hoe dit idee in de praktijk gebracht zou kunnen worden.

Ons imago

Voor een gezond economisch klimaat is een positief imago van een stad en de aantrekkelijkheid voor toeristen van groot belang. D66 is van mening dat er meer geïnvesteerd moet worden in de merknaam Zwolle. Echter, dit is alleen zinvol als Zwolle ook daadwerkelijk iets te bieden heeft. En Zwolle heeft veel te bieden, alleen zijn wij ons er nog

niet tenvolle bewust van , wij willen daarom meer promotie van onze stad in den lande. De ideeënmakelaar kan hierin nog een grote en goede rol vervullen.

Openingstijden

D66 wil ook op zondagen een aantrekkelijke binnenstad voor toeristen en bezoekers en inwoners. Zwolle, zoals D66 de stad voor zich ziet leeft ook op zondag en is niet, zoals nu vaak het geval is, op een enkeling na uitgestorven. D66 is van mening dat Zwolle zoveel mogelijk gebruik moet maken van de mogelijkheid om koopzondagen toe te staan. Evenementen moeten ook of juist op zondag plaats vinden. Daarnaast wil D66 vrije openingstijden voor de horeca.

Werken

D66 wil niet alleen een levendige binnenstad, maar ook levendigheid in alle wijken. Wijken dus waarin gewoond, geleefd en geleerd wordt. Dit bewerkstelligt vitaliteit en veiligheid in de wijken en helpt verkeersstromen in en om de stad terug te dringen. Het is belangrijk dat het aanbod van werk voldoende en gevarieerd is, en aansluit bij de vele opleidingen die binnen Zwolle gevolgd kunnen worden.

- D66 geeft de voorkeur aan herinrichting en inbreiding van bestaande bedrijventerreinen boven aanleg van nieuwe bedrijventerreinen.
- D66 is voorstander van het duurzaam inrichten van bedrijventerreinen. CO2-vrije hoogbouw moet door de gemeente Zwolle gestimuleerd worden, in plaats van uitbreiding in ruimteverspillende laagbouw. Aantoonbaar duurzame bouw wordt wat D66 betreft beloond met een korting op de grondprijs.
- Onderzoek naar de mogelijkheden om langs of boven de A28 bedrijven te vestigen moet door de gemeente gestimuleerd worden, mits het gaat om aansluiting bij bestaande bebouwing.
- Hergebruik van vrijkomende energie en van bedrijfsafval willen we stimuleren.
- De gemeente moet initiatieven richting gescheiden riolering voor afvoer en verwerking van vuil en minder vervuld water stimuleren.
- De uitbreiding van hoogwaardige werkgelegenheid voor hbo/VU-studenten moet bevorderd worden om zo hoogwaardige kennis te behouden voor de Zwolse samenleving en het bedrijfsleven.
- De gemeente Zwolle moet thuis- en telewerken van eigen personeel stimuleren en zo een voorbeeld zijn voor het bedrijfsleven. Ook om participatie van bijvoorbeeld gedeeltelijk arbeidsongeschikten mogelijk te maken.
- De gemeente Zwolle zou een coördinerende en faciliterende rol moeten spelen bij de inzet van bijstandgerechtigden ten behoeve van ondersteuning van ouderen en gehandicapten.
- Door de ligging van Zwolle meer te benutten willen we het toerisme stimuleren. Dit zal leiden tot een economische impuls voor Zwolle en de regio. Tevens levert dit, naast alle kantoorfuncties in de stad, een breder werkgelegenheidsaanbod voor de bewoners op.

Zwolle: bruisend centrum van onderwijs

D66 ziet Zwolle graag als bruisend opleidingscentrum op het kruispunt van de provincies Overijssel, Gelderland, Drente en Flevoland. Kinderen en jongeren, maar ook ouderen met een scholingswens, kunnen terecht op de vele scholen voor basis- en voortgezet onderwijs, middelbaar en hoger beroepsonderwijs. D66 vindt dat Zwolle zich nog duidelijker moet profileren als onderwijsstad. Dit kan door meer dan tot nu toe mensen uit de wijde regio attent te maken op het grote en veelzijdige aanbod aan opleidingen dat Zwolle te bieden heeft. Onderwijs zorgt voor leven in de stad en zorgt ervoor dat de stad zich blijft ontwikkelen. Scholen, zeker de opleidingen voor middelbaar en hoger beroepsonderwijs trekken mensen aan die op zoek gaan naar passende woonruimte, die consumeren, bijwerken en recreëren. Kortom, mensen die zorgen voor levendigheid. Behalve als centrum voor scholing moet Zwolle zich verder ontwikkelen tot centrum van bedrijvigheid; tot een stad waarin mensen ook na hun opleiding willen blijven wonen. Een stad dus met voldoende vraag naar goed opgeleid personeel. De bestaande en geplande bedrijventerreinen bieden ruimte aan een intensievere, duurzame bedrijvigheid, zonder dat de omgeving daarmee verder wordt belast. D66 wil dat Zwolle zich ontwikkelt tot een levendige stad, een stad met een hoge kwaliteit van leven, waarin iedereen aan z'n trekken komt. De stad en de omvang van de bevolking mogen daarbij groeien, maar groei is zeker niet het uitgangspunt.

Studentenstad

Zwolle is een centrum voor onderwijs. De Christelijke Hogeschool Windesheim is met haar 17.000 studenten een van de grotere onderwijsinstellingen van Nederland. Samen met de Gereformeerde Hogeschool, de Katholieke Pabo en ArtEZ heeft Zwolle een enorm potentieel. Het is echter nog niet gelukt om deze studenten aan de stad te binden. Een groot gedeelte van de Zwolse studenten gaat niet op kamers en doet daarom niet volledig mee in Zwolle. De belangrijkste verandering die wij nastreven is het stoppen met de zogenaamde 'Tien Procent-regeling'. Zwolle is een van de duurder studentesteden in Nederland, met kamerprijzen die niet te vergelijken zijn met steden van de zelfde grootte. Door te stoppen met deze ongezonde beïnvloeding van de markt, zullen de kamerprijzen dalen. Daarnaast willen studenten dicht bij het centrum wonen. Studentenwoningen ver buiten het centrum helpen alleen die studenten die vanwege afstand en reistijd in Zwolle *moeten* wonen, maar het zorgt er niet voor dat studenten graag in Zwolle *willen* wonen. Studenten stop je niet in Stadshagen en Holtenbroek. Wij vinden daarom dat er rond het centrum van Zwolle nieuwe studentenwoningen moeten worden gerealiseerd.

D66 vindt het belangrijk dat Zwolle als studentenstad een zo'n breed mogelijk aanbod kan leveren. Een onderdeel hiervan zijn masteropleidingen. Een universitaire vervolgopleiding wordt steeds belangrijker en Zwolle kan zich hiermee profileren tegenover andere HBO steden. Dat studenten tijdens hun studie met Zwolle binden, zorgt er tevens voor dat ze na hun afstuderen in Zwolle blijven.

Leren

Een samenleving die voldoende investeert in goed onderwijs, is een samenleving die gericht is op continuïteit met betrekking tot welvaart en welzijn van haar inwoners. Door onderwijs hoger op de agenda te zetten en meer in onderwijs te investeren, zorgen we voor een kansrijke samenleving waarin mensen zich optimaal kunnen ontplooiën. Goede scholen met kwalitatief hoogstaand onderwijs en voldoende middelen en faciliteiten, zijn daarbij noodzakelijk. Zwolle is erbij gebaat met de onderwijsinstellingen mee te kunnen denken; om partij te blijven in het zoeken naar verbeteringen en innovaties. *Windesheim*, *Landstede* en het *Deltion College* - de drie grootste scholen- trekken veel publiek naar Zwolle. Onderwijs

biedt de samenleving mogelijkheden om elkaar te leren kennen en herkennen, om elkaar te ontmoeten en samen op te trekken. Het is belangrijk dat kinderen al op jonge leeftijd te maken krijgen met andere kinderen, met andere afkomsten, culturen en religies. D66 vindt het belangrijk dat scholen multicultureel zijn en is geen voorstander van het bestaan van zogenaamde 'zwarte en witte scholen'. Zonder met allerlei bindende regels geconfronteerd te worden, zouden de inwoners van Zwolle moeten beseffen dat het grote voordelen oplevert als kinderen al op jonge leeftijd deel uitmaken van een samenleving die in overeenkomst is met de maatschappelijke werkelijkheid.

D66 stelt de volgende maatregelen voor:

- Taalachterstand is er te vaak de oorzaak van dat een opleiding niet succesvol wordt afgerond. En daarmee tot het niet kunnen bemachtigen van een goede baan. D66 vindt dat scholen in Zwolle zich nadrukkelijker moeten inzetten om kinderen die opgroeien in een Nederlandse-taal-arme omgeving extra te begeleiden. Tijdige signalering is van belang zodat kinderen, waar mogelijk al voordat zij naar de basisschool gaan, een ondersteuningsprogramma kunnen volgen.
- Een verdergaande doorontwikkeling van brede scholen (samenwerking tussen onderwijs-, kinderopvang-, welzijns-, zorg-, cultuur- en sport-instellingen) waarin voor- en vroegschoolse educatie geïntegreerd aangeboden wordt aan kinderen vanaf tweeënehalf jaar (en waardoor het combineren van werk en opvoeding voor ouders beter mogelijk wordt).
- Stageplaatsen en leer-/werktrajecten zijn voor leerlingen en studenten in het vmbo, mbo en hbo van groot belang en moeten daarom in voldoende mate beschikbaar komen. De gemeente Zwolle heeft, net als bedrijven en instellingen, een maatschappelijke verantwoordelijkheid om opleidingsplaatsen aan te bieden aan jongeren in opleiding, die in de praktijk van een toekomstig beroep moeten worden geschoold. Waar mogelijk moeten gemeentelijke afdelingen en instellingen plaatsen beschikbaar stellen waar studenten en leerlingen hun (maatschappelijke) stage kunnen invullen.
- Een haperende carrière begint vaak al met spijbelgedrag op school. Net als de scholen zelf, heeft de gemeente Zwolle een verantwoordelijkheid in de 'aanval op de schooluitval'. De leerplichtambtenaar zou nog scherper mogen toezien op de presentie van jongeren op scholen en daar nog strengere eisen mogen stellen.
- Middelbare scholieren hebben sinds schooljaar 2008-2009 te maken met maatschappelijke stages. Tijdens hun schooltijd moeten zij tachtig uren stage lopen om ervaringen op te doen met 'werken met en voor mensen'. De gemeente zou instellingen meer moeten stimuleren om stageplaatsen beschikbaar te stellen en moet een rol spelen in het coördineren van vraag en antwoord met betrekking tot die stages.
- Verder onderzoek moet uitwijzen of het Honours College aan de Praubstraat in Zwolle voortgezet zou moeten worden en gemeentelijke ondersteuning verdient.
- De gemeente Zwolle moet een actieve rol spelen in het zoeken naar passende scholingsmogelijkheden voor hoogbegaafde kinderen.
- De gemeente Zwolle dient zorg te dragen voor scholingsmogelijkheden voor kinderen met een rugzakje; voor kinderen bij wie het tot voor kort niet vanzelf was dat zij aan regulier onderwijs konden deelnemen.
- De gemeente Zwolle zou duurzaam bouwen en verbouwen van schoolgebouwen moeten stimuleren. Te veel Zwolse schoolgebouwen zijn energiever-slinders en bieden een ongezond werkklimaat. Relatief eenvoudige aanpassingen kunnen de schoolgebouwen gezonder en duurzamer maken. D66 stelt voor daar een

subsidieregeling voor in het leven te roepen.

- Vaak staan scholen midden in woonwijken en dat is er de oorzaak van de de bereikbaarheid niet altijd even veilig is. Naar school wandelende en fietsende kinderen hebben het te stellen met druk verkeer van ouders die hun kroost in de auto naar school brengen. De gemeente Zwolle zou een stimulerende rol moeten spelen waar het gaat om de realisatie van 'kiss and ride'-plaatsen, liefst aan de achterkant van de school, gescheiden van fietsers en wandelaars, waar auto's even kunnen stoppen om passagiers uit te laten stappen.

Ik woon in Zwolle

Mensen kunnen zelf het beste bepalen hoe ze willen wonen, werken en leven. Het inrichten van onze omgeving is bij uitstek een onderwerp van burgers, bedrijven en organisaties zelf. Daar waar de overheid zich bezighoudt met dit onderwerp dient zij de mensen daar dus zoveel mogelijk bij te betrekken. Dit idee is een volledig anders dan het door de overheid gestuurde ruimtelijk denken tot nu toe. Voor particulieren betekent dit veel meer verantwoordelijkheid en hier hoort een stimulerende, initiërende, luisterende en voorlichtende overheid bij. In de plaats van een bestemmende en toetsende (regelgeving) komt er een meedenkende gemeente Zwolle.

De gemeente stelt globale regels op en probeert op buurt- en wijkniveau overeenstemming te krijgen over particuliere en publieke ontwikkelingen, immers wij maken samen deze stad.

Meedoen

Bewoners en organisaties moeten ruim voordat een ruimtelijk proces start worden betrokken. Dit gaat veel verder dan de bestaande beginspraakprocedure. Inwoners en organisaties vanaf het begin laten meedenken en beslissen levert een veel beter eindproduct op met veel meer draagvlak. De tijd en de kosten die dit in het begin extra vraagt, worden door een breder draagvlak en kortere procedures verderop in het proces meer dan goed gemaakt. Deze aanpak betekent ook dat vanaf het begin gebruik gemaakt wordt van organisaties, zoals *Vrienden van de stadskern*, *Zwolle Groenstad*, *Stadsherstel*, *Klankbordgroep Spoorzone*, *Klankbordgroep Schaepman*, *Bewonersvereniging Binnenstad* en wijk- en buurtverenigingen,

De Wijken

D66 is voor kleine leefbare wijken. Wijken met een eigen wijkidentiteit rondom buurt- en wijkcentra waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten. Wijken waar naast wonen ook werken mogelijk is. Dit versterkt niet alleen de leefbaarheid van de wijken maar vergroot ook de sociale cohesie. De grote bestaande wijken zoals Zwolle Zuid en Stadshagen moeten opgedeeld worden in kleinere wijken. Elke wijk krijgt structureel een jaarlijks wijkbudget.

Toekomstbestendigheid

Bouwen en het inrichten van ruimte doen we voor de zeer lange termijn. Hierbij moeten we rekening houden met trends, maar die kunnen snel veranderen. Daarom is het belangrijk dat we wijken, buurten en gebouwen van hoge kwaliteit, lange levensduur en zoveel mogelijk flexibiliteit ontwikkelen. Vergelijk bijvoorbeeld de grachtengordels die Nederland rijk is. In de loop der tijden kunnen verschillende functies gebruik maken van de gebouwde omgeving. Iets heel iets anders dus dan de huidige werkwijze waarbij het gaat om zo goedkoop mogelijk bouwen voor één functie (korte termijn).

Nadruk op bestaande omgeving

D66 wil zich richten op de vele mogelijkheden om de bestaande omgeving te verbeteren. Meer dan op het nieuw aanleggen van woonwijken en bedrijven- en kantoorterreinen. Dit geldt niet alleen voor gebieden met een slechte bouwkundige kwaliteit, maar ook voor woonwijken als de AA-landen, Zwolle Zuid en een kantoorterrein als de Oostenrenk. Veel meer willen we de hoogte en de diepte gebruiken, zonder afbreuk te doen aan openbare ruimte, groen en speelgelegenheid. Zwolle biedt nog mogelijkheden genoeg. Dit uitgangspunt betekent dat D66 tegenstander is van een uitbreiding van bebouwing in Dijklanden en Vechtpoort. Bij de Vechtpoort speelt nog een extra argument: de bescherming van het kwetsbare Vechtdal. Als er nog meer woningen nodig blijken te zijn, moeten deze

worden gevonden in omliggende dorpen of steden. In Netwerkstad biedt Kampen hiervoor goede mogelijkheden. Ook naar de versterking van de bestaande kernen Windesheim en Wythmen en een eventueel nieuw te bouwen dorp in de omgeving van Hearst-Genne moet worden gekeken.

Ruimtelijke kwaliteit en historisch besef

Zwolle heeft een historische binnenstad en een afwisselend en mooi buitengebied. Toch is er op veel plaatsen sprake van goedkope en lelijke bouw, slechte stedenbouwkundige kwaliteit, saaie monofunctionaliteit, verrommeling en ruimteverspilling. Veel Zwolse wijken en bedrijventerreinen hadden ook elders kunnen liggen. Ruimtelijke ontwikkelingen winnen aan kwaliteit als we aansluiten bij landschap, bodemopbouw, water, natuur en historische structuren en patronen. Met als prachtig resultaat een eigen Zwolse identiteit. Dit betekent overigens niet dat we nostalgisch of traditioneel willen bouwen. Historische structuren vormen vaak een inspiratiebron voor moderne vormgeving. Veel aandacht, zorg en geld voor goede architectuur en vormgeving betekent het wel.

Ook dit is een onderwerp dat D66 niet met een sterke regulering wil afdwingen. Ruimtelijke kwaliteit kunnen we beter bereiken door stimulering, educatie en voorlichting.

Vroeger had Zwolle een sterke stedenbouwkundige dienst die de ruimtelijke kwaliteit bewaakte. D66 is van mening dat in de plaats hiervan een gemeentelijk kwaliteitsatelier moet komen met wisselende externe stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten. Een atelier dat de gemeente en particulieren adviseert op het gebied van ruimtelijke kwaliteit. Een dergelijk atelier hebben veel gemeenten en provincies al en is te vergelijken met de Rijksbouwmeester en Rijkslandschapsarchitect.

Integrale aanpak

Bij verbetering van wijken en de aanpak van gebieden let D66 niet alleen op de verbetering van de fysieke omgeving. We willen ook investeren in sociaal-economische projecten. Hierbij denken we aan bibliotheken, medische voorzieningen, winkels, scholen, wijkcentra en speel- en ontmoetingsmogelijkheden. Kleinschalige werkgelegenheid draagt bij aan de levendigheid van de wijk. De wijkagent en wijkmanager en beheerders voorkomen achteruitgang.

Buitengebied, Stadsranden en Groene longen

De nabijheid van een grote stad stelt bijzondere eisen aan het omringende buitengebied. In de directe omgeving van Zwolle is veel natuur, vinden we een gevarieerd landschap en zijn er veel recreatie mogelijkheden. We moeten dit behouden en waar mogelijk versterken. Grootschalige landbouw is hier moeilijker in te passen dan ver van de stad. Om voor boeren toch een redelijk inkomen te krijgen, zijn er in de stadsrand ook vaak meer boerderijen met een nevenfunctie, zoals theehuis, recreatie, galerie en vlees- of kaasboerderij. Dit soort activiteiten (met als doel het behoud van bedrijvigheid) willen we stimuleren en misschien wel initiëren. Agrariërs die in de omgeving van Zwolle willen meewerken aan het beheer van het landschap (groene diensten), verrichten een maatschappelijke taak en moeten hierin door de gemeente worden ondersteund.

D66 staat altijd zeer positief tegenover biologische landbouw. Onze eigen gezondheid, het welzijn van dieren, duurzaamheid (een kleinere voetafdruk op onze aarde dan de gangbare landbouw), het milieu en energieverbruik, zijn hiervoor de belangrijkste redenen.

Het project IJsselzone heeft de afgelopen jaren interessante resultaten opgeleverd. Dit project verdient verdere ondersteuning. Gekeken moet worden of de zelfde formule ook elders toegepast kan worden.

Wonen kan de kwaliteit van het landschap versterken. Zorgvuldige landschappelijke inpassing en architectuur vragen hier veel aandacht. Op ingewikkelde constructies en Vrijkomende Agrarische Bebouwing moeten we alert zijn. De gemeente moet op sommige plaatsen optreden tegen de verrommeling van het landschap. In de afgelopen jaren zijn in het buitengebied van Zwolle een aantal zeer slechte voorbeelden van nieuwe woningen gebouwd. Tot slot wil D66 dat het groen van de omgeving ver de stad binnendringt.

Binnenstad

Het is al eerder gezegd D66 streeft naar een binnenstad die bruist. Een binnenstad met veel voorzieningen, cultuur, en een hoogwaardig en gevarieerd winkelaanbod. Zowel voor toeristen als voor mensen uit de omgeving van Zwolle moet Zwolle een aantrekkelijke stad worden. Zoals in elke levendige binnenstad moet er ook volop gewoond worden.

Er zijn in Nederland weinig steden met meer franchise ondernemingen dan Zwolle. Dit is niet direct een probleem, maar helaas schieten de kleinere onafhankelijke winkels er in de binnenstad bij in. D66 streeft daarom naar herontwikkeling in het centrum. Voor ons is de Ossenmarkt hiervoor de ideale locatie. Of het nu gaat om kleine boetieks of knusse galeries, het gebied rond de Peperbus zal hiervoor open staan. Een nieuw winkelgebied op deze locatie zorgt tevens voor een verbindend element tussen de Luttekestraat en de Melkmarkt.

In de Zwolse binnenstad wordt gewerkt aan een aantal grote projecten. D66 heeft met betrekking tot stadsontwikkeling de volgende aanbevelingen:

- Werken volgens een vaste projectmethode.
- Alle belangen aan het begin van een project in beeld brengen en overleggen met alle betrokkenen.
- Direct belangenorganisaties inschakelen (zie paragraaf *Meedoen*).
- Veel meer aandacht voor goede architectuur, stedenbouwkundige inpassing en historisch besef (de keuze van de architect, stedenbouwkundige en projectontwikkelaar is afhankelijk van het soort project en de ambitie van de gemeente).
- Eerste moet het publieke proces afgehandeld zijn en pas daarna wordt ruim baan gegeven aan de marktpartijen.
- Een aantal maatregelen;
- Het niet realiseren van open water bij de Grote Markt en de Melkmarkt is een gemiste kans. Zo snel mogelijk moet deze worden goedge maakt.
- De fysieke kwaliteit van de openbare ruimte kan op veel plaatsen worden verbeterd
- In de zestiger jaren van de vorige eeuw is in de omgeving van V&D een lelijk winkelcomplex gebouwd. De gemeente moet een onderzoek instellen of dit kan worden afgebroken en vervangen worden door nieuwbouw die veel passender is in een historisch stadscentrum.
- Waar mogelijk moet de woonfunctie in de binnenstad worden bevorderd.
- Waar de gemeente invloed heeft moet worden gestreefd naar een hoogwaardig winkelbestand.

Zwolle is duurzaam

D66 hanteert voor het begrip duurzaamheid de definitie uit het Bruntland-rapport:

“Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder het vermogen aan te tasten om te voorzien in de behoeften van toekomstige generaties”.

Volgens ons is iedereen verantwoordelijk voor de wereld om zich heen. Op grond hiervan kan iedereen een eigen wezenlijke bijdrage leveren aan het welzijn van mensen, aan het milieu en aan de maatschappij (people, planet en profit).

Het is belangrijk dat duurzaamheid niet wordt afgedwongen met regels en toetsingscriteria, maar komt vanuit de mensen zelf, vanuit hun eigen motivatie. Een motivatie die leidt tot verantwoord gedrag. Het is belangrijk dat de gemeente dit gedrag stimuleert en faciliteert. Hier hoort een maatschappelijk verantwoord optreden van de gemeente zelf bij.

Voorbeeldgedrag is van eminent belang. Bij grote projecten en belangrijke beslissingen hoort duurzaamheid als vast onderdeel een plek te krijgen. Als de gemeente daar iedere keer bewust bij stilstaat, dan wordt dit vanzelf gewoon.

- Concrete zaken waar de gemeente wat aan kan doen zijn:
- Eigen inkoop en aanbestedingen.
- Eigen duurzame gebouwen.
- Stimuleren en ondersteunen duurzame initiatieven van bewoners en bedrijven.
- Opening duurzaamheidswinkel (fysiek en digitaal).
- Het opzetten van duurzaamheidsprojecten samen met bedrijfsleven (bijvoorbeeld *Scania*, *Wärtsila* en *Unica*) en onderwijsinstellingen (zie ook bij *Ondernemen*).
- Stimuleren van openbaar vervoer en fietsen.
- Openbare werken:
  - gebruik duurzame materialen
  - energie- en milieuvriendelijke werkmethoden
  - afkoppelen regenwater
  - energie zuinige verlichting (LED)
  - hergebruik van materialen
- Openbaar vervoer en eigen voertuigen rijden op niet-fossiele brandstoffen.
- Voorkomen en hergebruiken van afval. Dit kan door voorlichtingsprojecten, maar ook door gebruik te maken van de aandeelhouderspositie bij de ROVA .
- Scheiden van plastic.
- Grootschalige energiebesparingprogramma's en ondersteunen van alternatieve vormen van energie.
- Alle lampen van de gemeente verwisselen door LED lampen.
- Biologische producten gebruiken bij de gemeente (ook de kroketten in de raadszaal).

Democratisch Zwolle

D66 wil een gemeentebestuur dat helder, slagvaardig, fatsoenlijk en integer functioneert. Om dat te bereiken moet de controleerbaarheid en het democratisch niveau van het gemeentebestuur worden geoptimaliseerd. Het is belangrijk dat burgers betrokken zijn bij de beslissingen die worden genomen. Ook na de verkiezingen.

Helderheid en slagvaardigheid

De gemeente moet vertrouwen hebben in haar burgers en ruimte geven voor ontplooiing. Daarnaast is een slagvaardig gemeentebestuur gebaat bij helder geformuleerde en logische regels, maar vooral bij zo weinig mogelijk regels. D66 pleit daarom voor een terughoudend gemeentebestuur dat zich zoveel mogelijk richt op haar regiefunctie.

- Samen met ondernemers, burgers en maatschappelijke groeperingen moet worden onderzocht welke gemeentelijke regelingen beknellend werken en willen wij kijken of die regels kunnen worden geschrapt of aangepast.

Fatsoenlijk en integer gemeentebestuur

Een fatsoenlijk en integer gemeentebestuur staat of valt bij goede controle en bij terugkoppeling aan Raad en burgers. D66 wil, om een fatsoenlijk en integer bestuur te bevorderen, het volgende doen:

- Jaarlijkse verantwoording in mei door het College van B&W over de bereikte resultaten. Dit gebeurt in een huis-aan-huisblad en op de website van de gemeente. Behalve een terugblik wordt er vooral vooruitgekeken naar de te realiseren plannen.
- Een discussieplatform op de site van de gemeente over actuele onderwerpen waar in elk geval ruimte is om te discussieren over de lopende plannen.
- Besluitvormingsprocessen in de Raad kunnen worden gevolgd op de website van de gemeente. Per onderwerp dat in de Raad wordt behandeld, moet in één oogopslag te zien zijn hoe de te volgen procedure is, in welke fase het proces zich bevindt en wanneer de volgende stap wordt verwacht. Hierbij denken we aan een variant op het stappenschema dat vaak wordt gebruikt in het bestelproces van webwinkels op internet.
- Raadsstukken waarin meerdere alternatieven zijn uitgewerkt zodat de Raad haar controletaak goed kan uitvoeren. Dit vereist raadsstukken waarin in elk geval meer dan één alternatief is uitgewerkt én waarin is uitgewerkt wat er gebeurt per alternatief en wanneer er niets wordt gedaan.

Participeren

Om de burgerparticipatie te vergroten wil D66 de bestaande regelingen voor het burgerinitiatief (om zaken op de agenda van de Raad te zetten) en voor het referendum samenvoegen in één helder geformuleerde verordening.

- De drempels voor referendum en burgerinitiatief worden in de nieuwe verordening op dezelfde wijze geformuleerd: er zijn vijftig handtekeningen voor een burgerinitiatief dat een onderwerp betreft op wijkniveau; tweehonderd handtekeningen zijn nodig voor een burgerinitiatief dat een onderwerp betreft op bovenwijks (stedelijk) niveau, of voor een referendum, ongeacht het onderwerp.
- Op de website van de gemeente Zwolle komt een duidelijk omschreven stappenplan voor het indienen van een burgerinitiatief of een referendum.

- Wanneer een referendum wordt gehouden, zullen de Raad en het College van Burgemeester en Wethouders vooraf aangeven of men zich zal binden aan de uitslag van het referendum.

De gemeente is servicegericht

De gemeente is er voor de burger en niet andersom. Heldere communicatielijnen tussen gemeente en burger zijn daarom van het grootste belang. Er moet tempo worden gemaakt met het integreren van de verschillende communicatiekanalen van de gemeente: telefoon, post, email, website.

- Er moet één ingang (loket) komen waar burgers voor alle zaken terecht kunnen, per telefoon (14038) , maar ook per e-mail of via de website. De gemeente zorgt vervolgens zelf voor een juiste afhandeling. Wanneer er per e-mail of via de website contact wordt gezocht, wordt onmiddellijk een ontvangstbevestiging teruggestuurd waarin is aangegeven hoe het bericht is geregistreerd. Wanneer een bericht wordt doorgestuurd binnen de gemeentelijke organisatie wordt de burger hiervan (automatisch) op de hoogte gesteld en wordt tevens aangegeven wie het bericht in behandeling heeft.
- Er worden harde service-eisen geformuleerd. De telefoon wordt binnen drie keer overgaan beantwoord en er wordt maximaal tweemaal doorverbonden om bij de juiste persoon terecht te komen. Een vraag wordt binnen drie werkdagen beantwoord. Op aanvragen wordt binnen de wettelijke termijnen gereageerd. Wekelijks wordt (automatisch) een mail verzonden naar de aanvrager met de nieuwe status. Over responsetijden wordt niet geheimzinnig gedaan: regelmatig wordt geëvalueerd of de gestelde eisen worden gehaald. Op de website worden deze resultaten gepresenteerd. Wanneer de gestelde eisen niet zijn gehaald, wordt aangegeven hoe dit wordt aangepakt en binnen welke termijn de eisen wel worden gehaald.
- Bovendien wil D66 dat de website meer gebruikersgericht en breder toegankelijk wordt. De website dient overzichtelijk te zijn, met een duidelijke structuur en is met een minimum aan muisklikken te bedienen. Ook dient de website te voldoen aan alle honderdvijfentwintig 'webrichtlijnen' die door de landelijke overheid zijn gesteld, zodat de site voor alle bezoekers optimaal toegankelijk is. De website, inclusief alle services die er worden aangeboden, moeten geschikt zijn voor tekstbrowsers en screen-readers, zodat ook mindervaliden als ieder ander van alle aangeboden diensten op de site gebruik kunnen maken.
- Niet alle burgers kunnen naar het gemeentebestuur toekomen. Om de toegankelijkheid van het bestuur te optimaliseren, houden de collegeleden maandelijks een telefonisch spreekuur (uiteraard dan ook bereikbaar via het algemene nummer 14038). Het college kan ook via e-mail bereikt worden en direct via de website.

Zwolle en financiën

De gemeente heeft een aantal inkomstenbronnen. De belangrijkste zijn: rijks gelden, eigen belastingen zoals leges, precariorechten en OZB, en natuurlijk de opbrengsten door de verkoop van grond. D66 is van mening dat de gemeente zorgvuldig met deze gemeenschapsgelden moet omgaan. In eerste instantie moet bij alle nieuwe uitgaven gekeken worden of er bezuinigd kan worden op andere uitgaven. Bij elk raadsvoorstel waarbij nieuwe uitgaven worden gevraagd, geeft het college aan waar bezuinigd kan worden ter dekking van de uitgaven. Het verhogen van belastingen mag alleen wanneer er geen bezuinigingen mogelijk zijn. Dit wil niet zeggen dat indien bezuiniging(en) niet mogelijk zijn er dan automatisch een verhoging van belasting(en) kan of zal volgen. De randvoorwaarde die die D66 stelt is dat verhogingen van de belastingen zoals de OZB, gemaximeerd worden tot aan het inflatiepercentage. De OZB is gekoppeld aan de waarde van huizen en bedrijfspanden. Wanneer de waarde van deze objecten stijgt, dan stijgen de inkomsten ook. Wanneer de waarde daalt, dan daalt in de visie van D66 de opbrengst en OZB mee. Deze daling komt dan ten goede aan burgers en het bedrijfsleven en leidt niet automatisch tot een verhoging van andere gemeentelijke tarieven, waarmee dan dezelfde opbrengsten gegenereerd zouden kunnen worden.

Veel extra kosten worden er gemaakt voor de inhuur van externe bureaus en adviseurs door de gemeente. Ook worden meer ambtenaren aangetrokken zodra er nieuwe taken door de gemeente worden uitgevoerd. D66 pleit voor een organisatiebrede nullijn. Dit betekent dat wij het aantal ambtenaren niet willen uitbreiden. Hiermee worden kosten gespaard. We willen naar een gemeentelijke overheid die alleen die taken zelf uitvoert die strikt bij de gemeente horen. Alle andere taken kunnen door professionele organisaties of het bedrijfsleven worden gedaan. Als voorbeeld kan hiervoor de schuldhulpverlening dienen; werkzaamheden die ook uitgevoerd kunnen worden door andere organisaties zoals: de Kern, Sociaal Raadslieden, SWOZ, Formulierenbrigade en Humanitas. Nu al maakt de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid veelvuldig gebruik van de kennis en kracht van genoemde organisaties. De gemeente moet zich specialiseren in de rol van regisseur. Dit vraagt voor een deel om een kwaliteitsverbetering. Ambtenaren moeten nog meer gekwalificeerd worden voor de verandering van uitvoering naar beleidsontwikkeling, onderzoek en advies. Met als doel een kwalitatief sterke en flexibele organisatie. Bovendien worden hierdoor de kosten van externe adviseurs uitgespaard.

Voor administratieve taken die onvermijdelijk bij de gemeente horen wordt in de visie van D66 een kwaliteitsprogramma opgezet. Deze programma's zijn wereldwijd succesvol binnen het bedrijfsleven. Ze verhogen de klantgerichtheid door alle handelingen die geen waarde voor de klant (burger) toevoegen te vermijden en maken de processen een stuk efficiënter. D66 wil een periodieke rapportage (kwalitatief en kwantitatief) over de voortgang van de organisatieontwikkeling bespreken in de raad.

Zwolle, november 2010